

HILMA

(Jatkona)

Useita vuosia on jo ehtinyt vierähtää menneisyyden kuulum. — Ja me tapaamme Hilman Poutulan emäntänä, häärinässä talousaskareissa. — Hänkin oli miehensä kanssa tullut tänne "luvatun maahan" ja olivat asettuneet asumaan eräälle metsäkämpälle Californiassa.

Hilma ei ole enää sama "arka tyttöparka" kuin ennen: hän on miltei tullut karskiksi näissä uusissa olosuhteissa, jouduttuaan erille muusta mailmasta. Muutoin hän oli reipas ja iloinen luonteeltaan. — Iltasin, kuin miehensä työtoverit aina kokoontuivat heidän asunnolleen korttia pelaamaan, kuunteli Hilma pienintä tuuditellessaan heidän riivoja juttujaan, joita päästelivät suustaan korttipöydässä tupakan savun tuprutessa.

Ensimmältä tämä tuntui Hilma-tietämättömältä, vaan nyt hän oli jo siihen totunut. Ja niillä ne miehet aikaansa kuluttaisivat, tarvitsihan heilläkin olla jotain huvin puolta? — Ja väliin, kun kotiaiskareilta jouti, istui Hilma korttipöydään miesten kanssa ja lateli sukkeluuksia kuten toisetkin. Kuluhan siinä aika rattoisemmin, sillä eipä Hilmalla ollut mitään seuraa, täällä punapuu-metsän keskellä. Toisille kämpille oli pitkä matka ja lapset kun vielä olivat pieniä, kului välistä viikkomääriä, että Hilma ei edes nähnytäkään toisia naisia.

Näin kului Hilman elämä päivästä toiseen kunnes eräänä päivänä kuoleman armoton käsi tempasi pois hänen lastensa isän, jättäen Hilman yksin taistelemaan olemassaolosta ja pitämään huolta pienokaisista. Kaikki näytti nyt toivottomalta, mitä nyt tehdä? Eihän hän yksinään voi pitää huolta pienokaisistaan. — Hoitolaan täytyi antaa lapset. Oi, kuinka kipeästi viihs Hilman rintaa, kun hänen täytyi jättää lapsensa yhteiskunnan huostaan. Hänen mieleensä muistui valkonen karitsa, jolta jalka oli mennyt poikki ja kuinka hän oli yrittänyt sitä suojella. Ja nyt hänen täytyi jättää kolme pientä karitsaansa toisten armoille. —

Uusi elämänsä alkoi taas Hilmalle, kun hän sukki hoitolan oven jälkeensä, kiiruhtaen pois, säästyäkseen kuulemasta pienokaisensa itkua. — Taasen äidin "karitsat" vei vieras. — Nyt oli Hilman huolehdittava omasta elämästään, hän otti palveluspaikan eräässä mereuranta-kampungissa.

Kuinka yksinäiseltä ja tyhjältä tuntui taasen elämä? — Ja nyt kuin sen pitäisi olla toivoa täynnä, sillä olihan hän elämänsä parhaassa kukoistuksessa, vasta alun kolmannella kymmentä. Silloin tällöin kävi Hilma iltasin työväentalolla, siellä tunsikin hän itsensä virkeäksi, olihan siellä paljon toisiaakin, joita kohtalo oli kovin katriin pidellyt. — Elämä tempasi hänet mukaansa; hän kulki tansseissa ja huvitilaisuuksissa ja joskus tuli kotiin jonkun miestoverin saattamana. Kuluhan nyt toki aika rattoisemmin. Vaan aina joskus sivu mennessä, kuuli hän jonkun kiellon kuiskivan että: "Mitähän tuokin aina lentää joka paikassa, on leski, ja kolmen lapsen äiti".

Tuo kirveli Hilman mieltä: hänet valtasi jonkunmoinen uhman tunne, ja nuori kun oli ja elämän haluinen, heittäytyi suin päin elämän pyörteisiin. Nauroi ja tanssi ja jos joku herjaili silloin tällöin ivasi häntä, heitti

hän ivan nuolen entistä terävämpanä takaisin. "Entäs sitten, jos lapsia? Elämänhaluinen se on leskin, kun on vielä nuori" päätteli Hilma, ja eli juorukeloista välittämättä. Eikä häneltä seuraa puuttunut, sillä olihan Hilma, reima ja iloinen. — Eikä hän moraalkirjan lehtiin muistiinpanoja tehnyt. Ja tovereitten kanssa hän kulki, mitä se kenellekään kuului? —

Oli eräät juhlatilaisuudet — muuan toveri oli pois lähdössä toiselle paikkakunnalle. Toveri, joka aina nurkumatta oli täytännyt tehtävänsä. Ja eihän ollut liikaa että hänelle pidettiin jäähyväiskemut ennen lähtöä. Sinne Hilmaakin meni sinä iltana. Ja hauskaa siellä olikin. — Vaan mitäs ollakaan, Hilma tapansa mukaan lateli sukkeluuksiaan, ja joku joukosta vastasi takaisin. — — vaan mitä se oli kuin hän sanoi. Mitähän tuolla mahtoi tarkoittaa. Joko taasen ivan nuolet sinkoilivat? Olihan Hilma jo totunut kaikenmoisiin vitseihin, ja itsekin niitä ladellut, vaan miksi se tänä iltana teki hänelle niin kipeätä? Hilma ei voinut pidättää itkuun... Katkerin mielin hän sinä iltana meni kotiaan. Hän mieltä ja mieltä — hautoi asiaa mielessään useita päiviä, ja kuta enemmän hän asiaa ajatteli, sitä suuremmaksi se kasvoi hänen mielikuvituksissaan. — Vihdoin heräsi hänessä halua kostaa. Ja niin hän tekikin — veti herjaajan oikeuteen kunnianloukkauksesta. — Ja kun sen oli tullut tehneeksi, niin oikeuteen sitä oli mentävä. Olisihan hän voinut tovereihinkin vedota asiansa, vaan sitä ei ollut tullut ajatelleeksi. Ja olihan hänellä todistajiaakin.

— Oikeuden edessä hän joutui huonolla kieltäidollaan vastaamaan asiansa. Ja todistajat — eihän ne olleet mitään kuulleet eikä nähneet, eikä mitään muistaneet. Oliko hän sittenkin ollut väärässä. Tai ehken hermostunut ja kuvitellut liikoa? — Mytyn se juttu kuitenkin oikeudessa meni —

Yksinäisemmältä kuin koskaan ennen, tunsikin Hilma nyt itsensä. Vaikka olihan hänellä ollut paljon tovereita ja tuttavuuksia. Missä ne nyt kaikki olivat? Ei kukaan häntä puoltanut — ja ottipa muuan juopunut rähjäjä oikeudeseen sättiä häntä rumimmilla nimityksillä mitä naiselle voi antaa. —

Ja missä hänen naistuttavansa olivat? —

Oh — tuollahan ne ovat ja sormellaan osottaen kirkuvat väiteen ääneen: "Ristiin nautitse!"

Pois hän joutui tovereittensa joukosta... sillä olihan hän nyt niin huono — mitäpä hänellä siellä tehtäisiin? —

Taasen sulkeutui yksi ovi lisää Hilman jälkeen kuin hän yksin läksi taivaltamaan elämän mukikasta palkua. — Kylmän meri-tuulen puhaltaessa kostea usvaa hänen kasvoilleen. Niin... olihan äidin "karitsan" vieras vinyt —

— a. o. —

NIMI-LEIMASIMIA
(RUBBER STAMPS)

Sopivat moneen eri tarkoitukseen, esim. kirjekuorin, kirjoihin j.n.e.

TOVERI
Box 99, Astoria, Ore.

MONESSEN, PA.

Kesäkoulua on täällä pidetty nyt kolme ja puoli viikkoa. Opettajana on toiminut Lauri Brusila Fitchburgista. Hän on yksi parhaimpia opettajia mitä täällä on ollut, ja mitä lapsiin tulee, ovat he kaikki tyytyväisiä opettajaansa. Koulun lopettajaiset pidettiin kesäk. 26 päivänä, jossa oli ohjelmaa runsaasti, ja kaikki ohjelma sujui verrattain hyvin. Lapsia koulussa tänä kesänä oli tavallisen suuri joukko, kun oli jotain kuuden kymmenen paikkeille. On siinä joukkoa yhden miehen opettavana. Tov. Brusila on nykyään opettajana Daisytownissa, meidän naapuri osastossamme.

Pennsylvanian alueen kesäjuhlat pidettiin täällä Monessenissa. Juhlat alkoivat lauantaina kesäk. 28 päivänä urheilulla Weirtonin, Glassportin, Daisytownin ja Monessenin miesten välillä. Ikävä kyllä sanoa, oli meitä Monessalaisilta ainoastaan yksi urheilija, Gust Golstrom, mutta siitä huolimatta voitti hän ensimmäisen palkinnon tänne. Palkinnot jakautuivat suureksi osaksi Daisytowniin ja Glassporttiin. — Sitteen illalla mentiin kaikki haalille. Väkeä olikin saapunut aivan haalin täydeltä, joten oli hauskeampi juhla. Mitä ohjelmaa tulee, niin oli sitä runsaasti ja myös hyvää, muunmuassa soittoa Monessenin orkesterilta, laulua Monessenin naiskuorolta, runo, ja kaksi pientä kappaletta. Ensimmäinen kappale oli Glassportilaisilta nim. "Pappilan tuvassa". Monessalaiset esittivät kappaletta "Helvetti". Weirtonin osaston olisi pitänyt esittää kappaletta "Riemujuhla", vaan sitä ei ollutkaan. Kappale täytyi jättää pois joidenkin yksityishenkilöiden tähden. Syytä en tiedä, mutta pidän sen hyvin pikkumaisena, kuin jotkut yksityishenkilöt koettavat pilata yhteisiä juhlia, ja varmaankin senvuoksi että luulevat olevansa yläpuolella toisia, eli parempia. Tov. Brusila, jota pyydettiin pitämään puhe sen kappaleen pois jäädessä, puhuikin aivan oikein tällaisista henkilöistä, sanoessaan että se on pelkkää pikkumaisuutta. Hän myöskin puhui meidän juhla-merkeistämme, sillä ne eivät olleetkaan samanlaisia kuin ennen. Minkälaisia ne sitten olivat? — Ne olivat valkosia, sillä emmehän me saa käyttää punaista ollenkaan. Mutta toivon että jos ensi kesäjuhlain aikana olisi meidän vanhat punaiset merkit käytännössä, jos ei silloin niin varmaan siihen ei ole pitkä.

Sunnuntaina, 29 päivänä, jatkettiin juhlia kentällä. Ohjelmaa oli paljon. Sitteen illalla lopetettiin juhlat hauskaalla ohjelmalla. Kiitän niitä Weirtonin soittajia jotka olivat täällä avustamassa, ja myös muita juhla-vieraita. Lausun kiitokset Daisytownin ja Glassportin tovereille ja toverittarille heidän osanotostaan yhteisissä juhlissamme. Voi sanoa, että juhlat onnistuivat oikein hyvin.

Ensi kesänä kaikki juhlimaan paljon suurempana joukkona kuin koskaan ennen. Tätä toivoo

Toverundella Tyyne.

Lähes puolitoista milj. europalaista poistuu maasta

Washington, heinäk. 10 p. — Saadaksen selville miten suuressa määrässä siirtolaiset aikovat matkustaa Yhdysvalloista ko-

timaahansa, on työministeriön toimesta toimeenpantu tutkimuksia eri osissa maata. Nämä tutkimukset täytyi kumminkin määrärahojen puutteessa lakkauttaa kesäkuun 20 p. Tutkimuksia toimitettiin Chicagossa, Indianan terästeollisuuden alueella, Detroitissa, Pittsburgissa ja ympäristön tehdasalueella, Johnstownissa, Ohio, Wilkesbarressa, Pa., pehmeän ja kovan hiilen kaivos-alueilla, Lawrenceissa, Mass., Bridgeportissa, Conn., sekä useissa Uuden Englannin kaupungeissa. Väestö näillä alueilla on suureksi osaksi eri kansallisuuksiin kuuluvia siirtolaisia. Tähän asti koottujen tietojen mukaan ilmoitti 163,498:sta puolalaisesta 24,500 eli 15.04 prosenttia palaavansa Puolaan, Itävalta-unkarilaisista ilmoitti 28.02 prosenttia palaavansa kotimaahansa, venäläisistä 35.70 prosenttia, kroatilaisista 21.75 prosenttia, liettualaisista 9.72 prosenttia, rumunilaisista 64.29 prosenttia, italialaisista ja kreikkalaisista 11 prosenttia, serbialaisista 36.99 prosenttia, slovaakeista 34.50 prosenttia.

Mr. Stewart, työministeriön tutkimus- ja tarkastustoimiston johtaja sanoo, että hyvin alhaisen arviolaskun mukaan tulee ainakin 1,300,000 siirtolaista palaamaan kotimaahansa yli sen määrän, mikä siirtolaisia tavallisissa oloissa poistuu maasta. Tähän maahan saapuu joka vuosi aikaisin keväällä noin 450,000 siirtolaista, enimmäkseen italialaisia. He työskentelevät täällä syksyyn saakka ja palaavat Italiaan. Tällaisia siirtolaisryhmiä ei edellä olevassa tilastossa ole ollenkaan otettu lukuun. Katsoen siihen, että siirtolaiset eivät ole neljään vuoteen voineet lähettää paljoakaan rahaa kotimaahansa, on heillä nyt runsaasti varoja ja arvelee Mr. Stewart, että jokaisen siirtolainen vie mukanaan pois maasta keskimäärin 3,000 dollaria.

Ensimmäisenä seurauksena suurten työmiesjoukkojen maasta siirtymisestä pelkää Mr. Stewart olevan sen, että heidän paikkaan pyritään täyttämään etelän neekereillä.

— Minnesotan valtion hallitus on mittauttanut 20,000 eekkeriä metsämaata, joka luovutetaan Montanasta ja Wyomingista viettävien lampaiden kasvatukseen ja ruokkimiselle. Lampaat täytyy siirtää Minnesotaan entisillä alueilla vallitsevan kuivuuden tähden.

KEHOTTAVAT RUOTSIN PAINAJIA SENSUROIMAAN KIRJOTUKSIA LEHDISSÄ.

Tukholma, heinäk. 14 p. — Bolshhevikit harjottavat agitatioonia lakossa olevien painajain keskuudessa täällä, kehottaen heitä asettamaan työnantajilleen työhön palaamisensa ehdoksi sen, että lehdissä ei julkaista Venäjältä minkään muunlaisia kuin bolsheveikeille myötuntoisia kirjoituksia. He kehottavat painajia sensuroimaan kaikki lehdissä julkaistavat uutiset. Tällä ilmestyvä bolshivistinen lehti Politiken antaa apuaan näille agitatoreille julkaisemalla painajille kehotuksen, että he ryhtyisivät heti noudattamaan Venäjän luokkasodan menettelytapoja. Jotkut bolsheveikeista kehottavat painajia sensuroimaan, ei ainoastaan Venäjältä, vaan kaikista maista tulevat uutiset, joiden he katsovat vahingoittavan työläisten, sosialistien tai bolshevikien asiaa.